

قسمت دوم

هزاران غم بدل اندوته دیرم
هزار آتش بجان افروته دیرم
بیک آه سحر کز دل برآرم
هزاران مدعی را سوته دیرم

بیته گلشن به چشمم گلخن آیو
واته گلخن به چشمم گلشن آیو
گلم ته گلبنم ته گلشنم ته
که واته مرده را جان بر تن آیو

غم عشقت ز گنج رایگان به
وصال تو ز عمر جاودان به
کفی از خاک کویت در حقیقت
خدا دونه که از ملک جهان به

سر سرگشته‌ام سامان نداره
دل خون گشته‌ام درمان نداره
به کافر مذهبی دل بسته دیرم
که در هر مذهبی ایمان نداره

امان از اختر شوریده مو
فغان از بخت برگردیده مو
فلک از کینه ورزی کی گذاره
رود خون از دل غمدیده مو

بروی ماهت ای ماه ده و چار
به سرو قدت ای زیبنده رخسار
که جز عشقت خیالی در دلم نی
بدیاری ندارم مو سر و کار

نهالی کآن سر از باغی برآرد
ببارش هر کسی دستی برآرد
برآرد باغبان از بیخ و از بن
اگر بر جای میوه گوهر آرد

غمّت در سینه مو خانه دیره
چو جفدی جای در ویرانه دیره
فلک هم در دل تنگم نهد باز
هر آن انده که در انبانه دیره

کشم آهی که گردون پر شرر شی
دل دیوانه‌ام دیوانه‌تر شی
بترس از برق آه سوته دیلان
که آه سوته دیلان کارگر شی

شبی ناید ز اشکم دیده تر نی
سرشکم جاری از خون جگر نی
شو و روجم رود با ناله زار
نه را از حال زار مو خبر نی

غم و درد دل مو بی حسابیه
خدا دونه دل از هجرت کبابیه
بنازم دست و بازوی ته صیاد
بکش مرغ دلم بالله ثوابه

بی تو تلواسه دیرم ای نکویار
زهر در کاسه دیرم ای نکویار
میم خون گریه ساقی ناله مطرب
مصاحب این سه دیرم ای نکویار

اگر دستم رسد بر چرخ گردون
از او پرسم که این چین است و آن چون
یکی را می دهی صد ناز و نعمت
یکی را نان جو آلوده در خون

چه باغ است اینک که دارش آذرینه
چه دشت است اینک که خونخوارش زمینه
مگر بوم و بر سنگین دلان است
مگر صحرای عشق نازنینه

کجا بی جای ته ای بر همه شاه
که مو آیم بدانجا از همه راه
همه جا جای ته مو کور باطن
غلط گفتم غلط استغفرالله

کسیکه ره بفریادم برد نی
خبر بر سرو آزادم برد نی
همه خوبان عالم جمع کردند
کسیکه یادت از یادم برد نی

به هر شام و سحر گریم بکوئی
که جاری سازم از هر دیده جوئی
مو آن بی طالع در باغ عالم
که گل کارم بجایش خار روئی

سمن زلفا بری چون لاله دیری
ز نرگس ناز در دنباله دیری
از آن رو سه بمهرم بر نیاری
که در سرناز چندین ساله دیری

شبی نالم شبی شبگیر نالم

ز جور یار و چرخ پیر نالم
گهی همچون پلنگ تیر خورده
گهی چون شیر در زنجیر نالم

وای آن روزی که قاضی مان خدا بی
به میزان و صراطم ماجرا بی
بنوبت میروند پیر و جوانان
وای آنساعت که نوبت زان ما بی

دل ارمهرت نورزه بر چه ارزه
گل است آندل که مهر تو نورزه
گریبانی که از عشقت شود چاک
بیگ عالم گریبان وابیرزه

برویت از حیا خوی ریخته دیری
دو ابرویت بنواز آمیخته دیری
به سحر دیده در چاه زرخندان
بسی هاروت دل آویخته دیری

ز آهم هفت گردون پر شرر بی
زمژگانم روان خون جگر بی
ته که هرگز دلت از غم نسوجه
کجا از سوته دیلانت خبر بی

سحرگاهان که اشکم لاوه گیره
ز آهم هفت چرخ آلاوه گیره
چنان از دیده ریزم اشک خونین
که گیتی سر بسر سیلابه گیره

عزیزان موسم جوش بهاره
چمن پر سبزه صحرا لاله زاره
دمی فرصت غنیمت دان درین فصل
که دنیای دنی بی اعتباره

مرا درد آموه و درمان چه حاصل
مرا وصل آموه و هجران چه حاصل
بسوته بی گل و آلاله بی سر
سر سوته کله یاران چه حاصل

دلا از دست تنهایی بجانم
ز آه و ناله خود در فغانم
شبان تار از درد جدایی
کند فریاد مغز استخوانم

غم عشق تو مادر زاد دیرم
نه از آموزش استاد دیرم

ازین عم کر دمی فارغ بشینم
بجانم صد هزاران نیشتر کن

غمم بیحد و دردم بی شماره
فغان کاین درد مو درمان نداره
خداوندا ندونه ناصح مو
که فریاد دلم بی‌اختیاره

عزیزان از غم و درد جدایی
به چشمانم نمانده روشنائی
بدرد غربت و هجرم گرفتار
نه یار و همدمی نه آشنائی

نصیب کس مبو درد دل مو
که بسیاره غم بی‌حاصل مو
کسی بو از غم و دردم خبردار
که دارد مشکلی چون مشکل مو

به لامردم مگان دلبرم بی
سخنهای خوش تاج سرم بی
اگر شاهم ببخشد ملک شیراز
همان بهتر که دلبر در برم بی

دلی دیرم خریدار محبت
کز او گرم است بازار محبت
لباسی دوختم بر قامت دل
زیود محنت و تار محبت

خوشا آنانکه تن از جان ندانند
تن و جانی بجز جانان ندانند
بدردش خوگرند سالان و ماهان
بدرد خویشان درمان ندانند

دل مو بیتو زار و بی قراره
بجز آزار مو کاری نداره
زند دستان بسر چون طفل بدخو
بدرد هجرت اینش روزگاره

بوره بلبل بنالیم از سر سوز
بوره آه سحر از مو بیاموز
تواز بهر گلی ده روز نالی
مو از بهر دل آرامم شو و روز

خداوندا بفریاد دلم رس
تو یار بیگسان مو مانده بی‌کس
همه گویند طاهر کس نداره

خدا یار مو چه حاجت کس

دلی دیرم ولی دیوانه و دنگ
ز دستم شیشه ناموس بر سنگ
ازین دیوانگی روزی برآیم
که در دامن دلبر برزنم چنگ

همه عالم پر از کرد چه سازم
چو مودلها پر از درد چه سازم
بگشتم سنبلی دامن الوند
همواز طالع زرد چه سازم

قدح بر گیرم و سیر گلان شم
بطرف سبزه و آب روان شم
دو سه جامی زنم با شادکامی
وایم مست و بسیرلالیان شم

مو از جور بتان دل ریش دیرم
زالله داغ بر دل بیش دیرم
چو فردا نامه خوانان نامه خوانند
من شرمنده سر در پیش دیرم

دیم آلاله‌ای در دامن خار
وایم آلالیا کی چینمت بار
بگفتا باغبان معذور میدار
درخت دوستی دیر آورد بار

خوشا آندل که از خود بیخبر بی
ندونه در سفر یا در حضر بی
بکوه و دشت و صحرا همچو مجنون
پی لیلی دوان با چشم تر بی

همه دل ز آتش غم سوتنی بی
بهرجان سوز هجر افروتنی بی
که از دست اجل بر تن قبائی
اگر شاه و گدائی دوتنی بی

قلم بتراشم از هر استخوانم
مرکب گیرم از خون رگانم
بگیرم کاغذی از پرده دل
نویسم بهر یار مهربانم

محبت آتشی در جانم افروخت
که تا دامن محشر بایدم سوخت
عجب پیراهنی بهرم بریدی

که خیاط اجل میبایدش دوخت

الهی ار بواجم ورنه بواجم
نه دانی حاجتم را مو چه واجم
اگر بنوازیم حاجت روا بی
وگر محروم سازی مو چه ساجم

مو آن دلدادۀ بی خانمانم
مو آن محنت نصیب سخت جانم
مو آن سرگشته خرم در بیابان
که چون بادی وزد هر سو دوانم

نمیدانم که رازم با که واجم
غم و سوز و گدازم با که واجم
چه واجم هر که دونه میکره فاش
دگر راز و نیازم با که واجم

سر کویت بتا چند آیم و شم
ز وصلت بی نوا چند آیم و شم
بکویت تا ببینند دیده رویت
نترسی از خدا چند آیم و شم

بوره گز دیده جیحونی بسازیم
بوره لیلی و مجنونی بسازیم
فریدون عزیزم رفتی از دست
بوره گز نو فریدونی بسازیم

گلی که خود بدادم پیچ و تابش
باشک دیدگانم دادم آتش
درین گلشن خدایا کی روا بی
گل از مو دیگری گیرد گلابش

ز عشقت آتشی در بوتۀ دیرم
در آن آتش دل و جان سوتۀ دیرم
سگت ار پا نهد بر چشمم ایدوست
بمژگان خاک پایش روتۀ دیرم

به آهی گنبد خضرا بسوجم
فلک را جمله سر تا پا بسوجم
بسوجم ار نه کارم را بساجی
چه فرمائی بساجی یا بسوجم

اگر جسمم بسوزی سوتۀ خواهم
اگر چشمم بدوزی دوتۀ خواهم
اگر باغم بری تا گل بچینم

ز وصلت تا بگی فرد آیم و شم
جگر پر سوز و پر درد آیم و شم
بموگوئی که در کویم نیایی
موتا کی با رخ زرد آیم و شم

خوشا روزی که دیدار ته وینم
گل و سنبل ز رخسار ته چینم
بیا بنشین که تا وینم شو و روز
جمالت ای نگار نازنینم

دلیم زار و حزینه چون ننالیم
وجودم آتشیننه چون ننالیم
بمو واجن که طاهر چند نالی
چو مرگم در کمینه چون ننالیم

بیته گلشن چو زندان بچشمم
گلستان آذرستان بچشمم
بیته آرام و عمر و زندگانی
همه خواب پریشان بچشمم

بشویاد تو ای مه پاره هستم
بروز از درد و غم بیچاره هستم
تو داری در مقام خود قراری
مویم که در جهان آواره هستم

غریبی بس مرا دلگیر دارد
فلک بر گردنم زنجیر دارد
فلک از گردنم زنجیر بردار
که غربت خاک دامنگیر دارد

هر آن دلبر که چشم مست دیره
هزاران دل چو ما پا بست دیره
میان عاشقان آن ماه سیما
چو شعر مو بلند و پست دیره

قضا رمزی زچشمان خمارش
قدر سری ز زلف مشگبارش
مه و مهر آیتی ز آنروی زیبا
نگویان جهان آئینه دارش

شبی کان نازنینم در بر آیو
گذشته عمرم از نو بر سر آیو
همه شو دیده مو تا سحرگاه
بره باشد که یارم از در آیو

دلا راحت پر از خار و خشک بی
گذرگاه تو بر اوج فلک بی
شب تار و بیابان دور منزل
خوشا آنکس که بارش کمترک بی

دلی چون مو بغم اندوخته ای نی
زری چون جان مو در بوته‌ای نی
بجز شمعم ببالین همدمی نه
که یار سوته دل جز سوته‌ای نی

شبنم از روز و روز از شو بتر بی
دل آشفته‌ام زیر و زیر بی
شو و روز از فراق ناله مو
چو آه سوته جانان پر شرر بی

خور آئین چهره‌ات افروخته‌تر بی
بجانم تیر عشقت دوته‌تر بی
چرا خال رخت دونی سیاهه
هر آن نزدیک خور بی سوته‌تر بی

صفا هونم صفا هونم چه جابی
که هر یاری گرفتم بیوفا بی
بشم یکسر بتازم تا به شیراز
که در هر منزلی صد آشنا بی

بمو واجی چرا نه بیقراری
چو گل پرورده باد بهاری
چرا گردی بکوه و دشت و صحرا
بجان او ندارم اختیاری

مو آن باز سفیدم همدانی
لانه در کوه دارم سایبانی
ببال خود پرم کوهان بکوهان
بچنگ خود کرم نخجیر بانی

عزیزا مردی از نامرد نایو
فغان و ناله از بیدرد نایو
حقیقت بشنو از پور فریدون
که شعله از تنور سرد نایو

بدام دلبری دل مبتلا بی
که هجرانش بلا وصلش بلا بی
درین ویرانه دل جز خون ندیدم

نه دل گویی که دشت کربلا بی

دل دیوانه‌ام دیوانه‌تر شی
خرابه خانه‌ام ویرانه‌تر شی
کشم آهی که گردون را بسوجم
که آه سوته دیلان کارگر شی

قدم دایم زبار غصه خم بی
چو مو خونین دلی در دهر کم بی
زغم یکدم مو آزادی ندی‌رم
دل بیچاره مو کوه غم بی

جهان خوان و خلائق میهمان بی
گل امروز مو فردا خزان بی
سیه چالی که نامش را نهند گور
بما واجن که اینت خانمان بی

سحرگان که بلبل بر گل آیو
بدامان اشک چشمم گل گل آیو
روم در پای گل افغان کنم سر
که هر سوته دلی در غلغل آیو

گلان فصل بهاران هفته‌ای بی
زمان وصل یاران هفته‌ای بی
غنیمت دان وصال لاله رویان
که گل در لاله زاران هفته‌ای بی

شبى خواهم که پیغمبر ببینم
دمی با ساقی کوثر نشینم
بگیرم در بغل قبر رضا را
در آن گلشن گل شادی بچینم

زهجرانت هزار اندیشه دیرم
همیشه زهر غم در شیشه دیرم
ز ناسازی بخت و گردش چرخ
فغان و آه و زاری پیشه دیرم

بروی دلبری گر مایلستم
مکن منعم گرفتار دلستم
خدا را ساریبان آهسته میران
که من وامانده این قافلستم

بی ته سر در بیابانم شو و روز
سرشک از دیده بارانم شو و روز

بمیرم تا ته چشم تر نبینی
شرار آه پر آذر نبینی
چنانم آتش عشقت بسوجه
که از مو مشت خاکستر نبینی

وای آن روجی که در قبرم نهند تنگ
ببالینم نهند خشت و گل و سنگ
نه پای آنکه بگریزم ز ماران
نه دست آنکه با موران کنم جنگ

بدل چون یادم از بوم و بر آیو
سر شگم بیخود از چشم تر آیو
از آن ترسم من بر گشته دوران
که عمرم در غریبی بر سر آیو

ز دست چرخ گردون داد دیرم
هزاران ناله و فریاد دیرم
نشنید دستانم با خس و خار
چگونه خاطر خود شاد دیرم

دلا راه تو پر خار و خشک بی
درین ره روشنایی کمترک بی
گر از دستت بر آید پوست از تن
بیفکن تا که بارت کمترک بی

دلی دیرم چو مو دیوانه و دنگ
زده آئینه هر نام بر سنگ
بمو واجند که بی نام و ننگی
هر آن یارش تویی چه نام و چه ننگ

سرم بالین تنم بستر نداره
دلم جز شوق ته در سر نداره
نهد دور از ته هر کس سر ببالین
الهی سر ز بالین بر نداره

سیاهی دو چشمانت مرا کشت
درازی دو زلفانت مرا کشت
به قتل حاجت تیر و کمان نیست
خم ابرو و مژگانیت مرا کشت

بلا رمزی ز بالای ته باشد
جنون سری ز سودای ته باشد
بصورت آفرینم این گمان بی

که پنهان در تماشای ته باشد

نگارینا دل و جانم ته دیری
همه پیدا و پنهانم ته دیری
نمیدانم که این درد از که دیرم
همیدانم که درمانم ته دیری

مو آن محنت کش حسرت نصیبم
که در هر ملک و هر شهری غریبم
نه بو روزی که آیی بر سر من
بوینی مرده از هجر حبیبم

بغیر ته دگر یاری ندیرم
به اغیاری سر و کاری ندیرم
بدکان ته آن کاسد متاعم
که اصلا روی بازاری ندیرم

بوره جانا که جانانم تویی تو
بوره یارا که سلطانم تویی تو
ته دونی خود که موجز تو ندونم
بوره بوره که ایمانم تویی تو

سرم سودای گیسوی ته دیره
دلَم میل گل روی ته دیره
اگر چشمم بماه نو کره میل
نظر بر طاق ابروی ته دیره

اگر دردم یکی بودی چه بودی
وگر غم اندکی بودی چه بودی
به بالینم طبیبی یا حبیبی
ازین هر دو یکی بودی چه بودی

مو آن رندم که عصیان پیشه دیرم
بدستی جام و دستی شیشه دیرم
اگر تو بیگناهی رو ملک شو
من از حوا و آدم ریشه دیرم

گرم خوانی ورم رانی ته دانی
گرم درتش بسوزانی ته دانی
ورم بر سر زنی الوند و میمند
همی واجم خدا جانی ته دانی

نگار تازه خیز ما کجایی

بچشان سرمه ریز ما کجایی
نفس بر سینۀ طاهر رسیده
دم رفتن عزیز ما کجایی

چه خوش بی‌مهربانی هر دو سر بی
که یکسر مهربانی دردسر بی
اگر مجنون دل شوریده‌ای داشت
دل لیلی از آن شوریده تر بی

به خنجر گر بر آرند دیدگانم
در آتش گر بسوزند استخوانم
اگر بر ناخن‌ام نی‌بکوبند
نگیرم دل ز یار مهربانم

من آن شمع که اشکم آتشین بی
که هر سوتۀ دلی حالش همین بی
همه شب‌گیرم و نالم همه روز
بیتۀ شام چنان روزم چنین بی

تو آری روز روشن را شب از پی
شده کون و مکان از قدرت حی
حقیقت بشنو از طاهر که گردید
بیک کن خلقت هر دو جهان طی

شب تار است و گرگان میزنند میش
دو زلفانت حمایل کن بوره پیش
از آن کنج لبّت بوسی بموده
بگو راه خدا دادم بدرویش

دلی دیرم چو مرغ پا شکسته
چو گشتی بر لب دریا نشسته
تو گویی طاهرا چون تار بنواز
صدا چون میدهد تار گسسته

مو آن دل داده یکتا پرستم
که جام شرک و خود بینی شکستم
منم طاهر که در بزم محبت
محمد را کمینه چاکرستم

الهی ای فلک چون مو زبون شی
دلت همچون دل مو غرق خون شی
اگر یک لحظه ام بی غم بوینی
یقین دانم کزین غم سرنگون شی

بدل گفتم رفیعی تا به منزل
ندانستم رفیق نیمه راهی

من آن رندم که گیرم از شهان باج
بپوشم جوشن و بر سر نهم تاج
فرو ناید سر مردان به نامرد
اگر دارم کشند مانند حلاج

زمشکتر سیه تر سنبلیت بی
هزاران دل اسیر کاکلت بی
زآه و ناله تاثیر ندیدم
زخارا سخت تر گویا دلت بی

نپرسی حال یار دلفگارت
که هجران چون کند با روزگارت
ته که روز و شوان در یاد مویی
هزارت عاشق با مو چه کارت

همه شو تا سحر اختر شمارم
که ماه رویت آید در کنارم
شوان گوشم بدر چشمم براهت
گذاری تا بگی در انتظارم

شبی دیرم ز هجرت تار تارو
گرفته ظلمتش لیل و نهارو
خداوندا دلم را روشنی ده
که تا وینم جمال هشت و چارو

دلم میل گل روی ته دیره
سرم سودای گیسوی ته دیره
اگر چشمم بمه نو کره میل
نظر بر طاق ابروی ته دیره

الاله کوهساران هفته ای بی
بنفشه جو کناران هفته ای بی
منادی میکره شهر و به شهر و
وفای گلزاران هفته ای بی